

Mekong River Commission
P.O.Box 6101, Vientiane 01000, Lao PDR
Tel: 85621 263 263 Fax: 85621 263 264
Email: mrcs@mrcmekong.org
Website: www.mrcmekong.org

Published 2005

คณะกรรมการแม่น้ำโขง

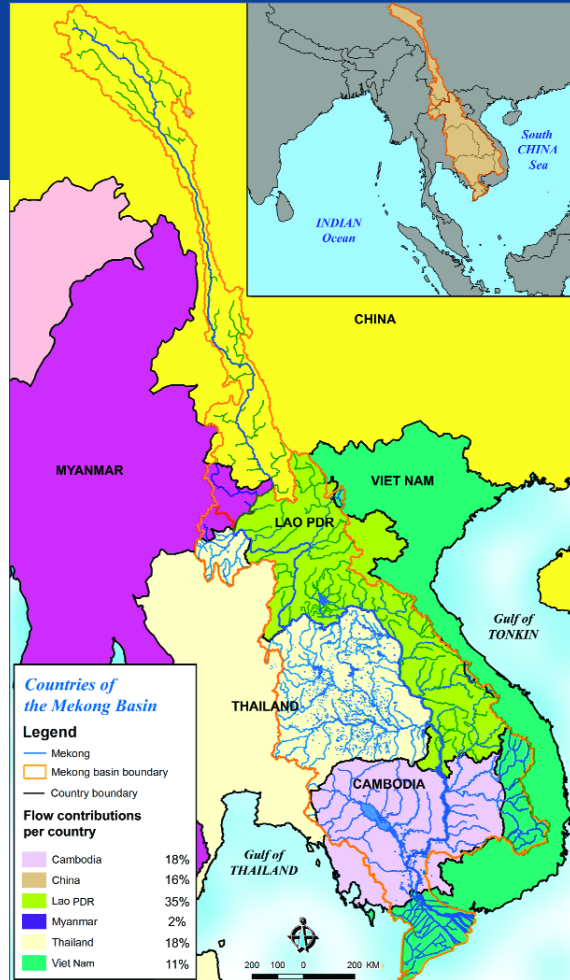
โครงการความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
ด้านทรัพยากรน้ำและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในกลุ่มน้ำโขง

Mekong River Commission

เราคือใคร

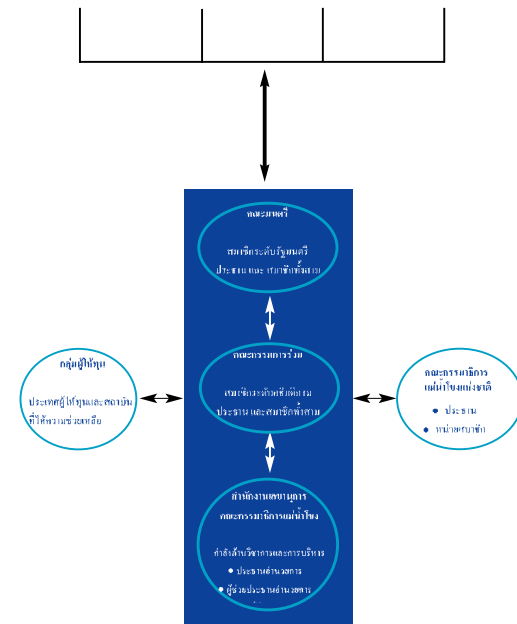
สี่ประเทศ เป้าหมายเดียวกัน

คณะกรรมการแม่น้ำโขงเป็นหน่วยงานรัฐบาลระหว่างประเทศที่จัดตั้งขึ้นโดยประเทศในลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ได้แก่กัมพูชา ลาว ไทย และเวียดนามซึ่งใช้ประโยชน์ในลุ่มน้ำโขงตอนล่างร่วมกัน ข้อตกลงว่าด้วยการร่วมมือเพื่อการพัฒนาลุ่มน้ำโขงแบบยั่งยืนในลุ่มน้ำโขง (The 1995 Agreement) ซึ่งลงนามเมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2538 ได้กำหนดขอบข่ายให้ความร่วมมือระหว่างรัฐบาลของประเทศ เพื่อการจัดการแม่น้ำโขง นอกจากนี้ คณะกรรมการแม่น้ำโขงยังได้มีการเจรจาอย่างสม่ำเสมอกับประเทศทางตอนบนของแม่น้ำโขง คือ พม่า และ จีน

บทบาทของคณะกรรมการฯ ซึ่งระบุไว้ในข้อตกลงปี 2538 คือ “ส่งเสริมและประสานงานด้านการจัดการ และการพัฒนาแหล่งน้ำ และทรัพยากรที่เกี่ยวข้องเนื่องแบบยั่งยืน เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของสมาชิก และความป็นอยู่ที่ดีของประชาชน”

คณะกรรมการฯ ดำเนินโครงการและกิจกรรมตามแผนงานที่วางไว้รวมทั้งให้ข้อมูลทางด้านวิทยาศาสตร์ และให้คำแนะนำเชิงนโยบาย คณะกรรมการแม่น้ำโขง ปกครองโดยสี่ประเทศสมาชิกผ่านคณะกรรมการร่วมและคณะมนตรี ประกอบด้วยสมาชิกถาวร 3 คณะ คือ คณะมนตรี คณะกรรมการร่วม และคณะกรรมการฯ คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติของแต่ละชาติ ทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางติดต่อให้กับคณะกรรมการของแต่ละประเทศ และประกอบไปด้วยกองกลางบริหารคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติ

เราทำอะไร

การพัฒนา น้ำ และทรัพยากรที่เกี่ยวข้องกับน้ำแบบยั่งยืน

โครงการพัฒนาแหล่งน้ำและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องอย่างยั่งยืนของคณะกรรมการแม่น้ำโขง เป็นโครงการร่วมระหว่างภูมิภาค เพื่อการพัฒนาแหล่งน้ำและทรัพยากรที่เกี่ยวข้องในลุ่มแม่น้ำโขง โดยสมาชิกทั้งสี่ประเทศเป็นเจ้าของโครงการ

จุดประสงค์หลักของโครงการ ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายในสหัสวรรษขององค์การสหประชาชาติคือ การลดระดับความยากจนและส่งเสริมความก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ โดยการใช้ทรัพยากรหลักของท้องถิ่น คือ น้ำ

นอกเหนือจากการเน้นการจัดการด้านข้อมูลและวางแผนร่วมกัน โครงการของคณะกรรมการฯ ยังมุ่งไปทางการลงทุน และการพัฒนาในท้องถิ่น โดยอาศัยความร่วมมือของภูมิภาคที่มีประสิทธิภาพร่วมกัน

จุดศูนย์กลางของโครงการเน้นลงไปกับการพัฒนาแหล่งน้ำ และทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง โดยอาศัยหลักการ โดยรวมของโครงการร่วมมืออนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง (GMS) ซึ่งสนับสนุนโดยธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank) โครงการของคณะกรรมการฯ ยังได้รับการส่งเสริมจากโครงการอื่นๆ ในภูมิภาค ได้แก่ ASEAN, Mekong Basin Development Cooperation, และ UNESCAP

แนวคิดการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ ยังผลให้โครงการสามารถมองเห็นความต้องการโดยรวมและผลประโยชน์ของประเทศซึ่งอาศัยระบบน้ำร่วมกัน อาศัยหลักการนี้ คณะกรรมการฯ เชื่อมั่นว่าจะสามารถอำนวยความสะดวกกระบวนการพัฒนาที่สมดุล ดำรงสันติ เท่าเทียมกันและมีการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพื่อผลประโยชน์ร่วมกันของประเทศสมาชิกลุ่มน้ำโขง

อาศัยหลักการจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ เป้าหมายหลักของคณะกรรมการฯ มีดังนี้คือ

“ลดระดับความยากจน และ ปรับปรุงความเป็นอยู่ที่ดีทางด้านเศรษฐกิจ และ สังคมของประชากรในลุ่มน้ำ ในขณะเดียวกันก็รักษาสภาพแวดล้อม และ ส่งเสริมความร่วมมืออย่างใกล้ชิดระหว่างประเทศในลุ่มน้ำโขง โดยวิธีการวางแผนร่วมกัน”

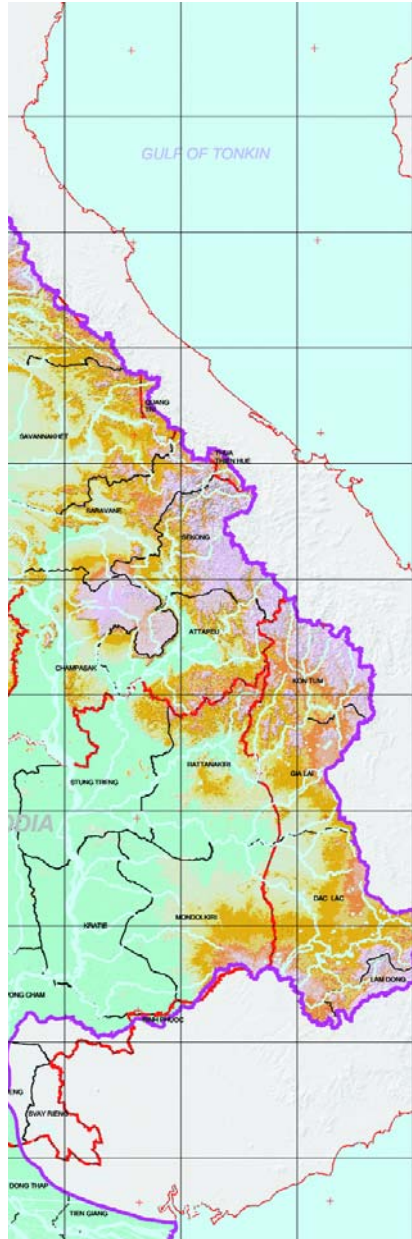
คณะกรรมการฯ จะดำเนินการตามเป้าหมายนี้โดยการพัฒนาและลงทุนอย่างสมดุล และมีแบบแผนในด้านต่างๆ เหล่านี้คือ

- การวางแผนงานลุ่มน้ำ
- การจัดการน้ำท่วม
- การจัดการการเดินเรือ
- การชลประทาน
- การคุ้มครองสิ่งแวดล้อม
- การจัดการแหล่งน้ำ
- เชื้อเพลิงไฟฟ้าพลังน้ำ
- การจัดการการประมง
- การท่องเที่ยว

คณะกรรมการฯ จะระบุและผลักดันให้เกิดโครงการลงทุนเกี่ยวกับการจัดการน้ำแบบยั่งยืน ควบคู่ไปกับความร่วมมือกับกลุ่มผู้ให้ทุนและธนาคารเพื่อการพัฒนาต่างๆ เพื่อเสริมความแข็งแกร่งให้กับแผนงานของภูมิภาค คณะกรรมการฯ จะให้การสนับสนุนประเทศสมาชิกในด้านการวางนโยบายและกลยุทธ์ และวิเคราะห์แผนงานระดับกลยุทธ์ด้วย

การพัฒนาศักยภาพทางเศรษฐกิจ โดยใช้อาหาร การใช้น้ำในครัวเรือน การใช้ไฟฟ้า การเดินทางและท่องเที่ยวจากแม่น้ำโขงให้เต็มกำลังความสามารถ เป็นกุญแจสำคัญที่จะใช้ต่อสู้ความยากจนและเพิ่มความกินดีอยู่ดีให้กับประชาชนในพื้นที่ อาศัยความร่วมมือและการวางแผน คณะกรรมการฯ จะดำเนินการเพื่อปูทางไปสู่เส้นทางที่ดีที่สุดในการพัฒนาระยะยาวของลุ่มน้ำโขง

เราทำงานอย่างไร

ความร่วมมือในภูมิภาค

งานของคณะกรรมการฯ บริหาร โดยสนองความต้องการของประเทศสมาชิกทั้งสี่ ซึ่งจัดประชุมปรึกษาหารือกันอย่างสม่ำเสมอเพื่อตัดสินและวางนโยบายรวม ทั้งวางแผนวิธีการดำเนินงานนโยบาย

คณะกรรมการตัดสินปัญหาด้านนโยบายและให้คำแนะนำในกรณีจำเป็นเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน ร่วมมือและประสานงานในกิจกรรมร่วม และโครงการซึ่งจัดทำขึ้นเพื่อปฏิบัติตามข้อตกลงปี 2538

คณะกรรมการเข้าร่วมประชุมปีละหนึ่งครั้งและประกอบไปด้วยสมาชิกจากแต่ละประเทศในระดับรัฐมนตรี

คณะกรรมการร่วมมีมติงบประมาณและวางแผนการดำเนินงานระดับกลยุทธ์ สมาชิกในกลุ่มคณะกรรมการร่วมประกอบไปด้วย สมาชิกประเทศละหนึ่งคน ส่วนมากเป็นข้าราชการระดับสูงในกรมหรือกระทรวงงานของรัฐบาล คณะกรรมการร่วมจัดประชุมร่วมกันปีละ 2 ครั้ง

สำนักเลขาธิการคณะกรรมการแม่น้ำโขง ซึ่งตั้งอยู่ในเมืองเวียงจันทน์ ประเทศสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว มีเจ้าหน้าที่กว่า 120 คน รวมทั้ง นักวิทยาศาสตร์ นักบริหาร และนักวิชาการด้านต่างๆ คอยให้ความช่วยเหลือด้านงานวิชาการ และบริหาร โดยมีประธานอำนวยการเป็นผู้จัดการ

สำนักเลขาธิการฯ มีหน้าที่วางแผนร่วม จัดการ และประสานงานโครงการต่างๆ ของคณะกรรมการ โดยการประสานงานร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดของคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของประเทศสมาชิก ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบการดำเนินงาน

เป็นระยะเวลาสิบปีมาแล้ว ที่คณะกรรมการฯ ได้พัฒนาความสามารถโดยได้รับการอุปถัมภ์จากกลุ่มผู้ให้ทุน จนกลายเป็นแหล่งรวมความรู้และความเชี่ยวชาญระดับนานาชาติ รวมทั้งเป็นแหล่งฐานข้อมูลและเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งสามารถช่วยในการวางแผนและจัดการต่างๆ ซึ่งสามารถนำไปใช้ในการจัดตั้งฐานสมมติ ของการพัฒนาแบบบูรณาการ (integrated development scenarios) ของลุ่มน้ำโขง

คณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติ เป็นตัวเชื่อมโยงระหว่างคณะกรรมการฯ และรัฐบาลของแต่ละประเทศสมาชิก ทั้งยังคอยประสานงานกิจกรรมต่างๆ ของคณะกรรมการฯ ในระดับชาติผ่านทางหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องของรัฐบาล

คณะกรรมการฯ ได้รับความสนับสนุนด้านการเงินจากประเทศสมาชิกส่วนหนึ่งและหน่วยงานพัฒนาต่างประเทศจากหลายๆ ประเทศ

คณะกรรมการฯ ดำเนินงานภายใต้แผนและความร่วมมือที่กว้างขวางและมีความเกี่ยวข้องจากระดับประชาชน คณะกรรมการฯ ทำงานประสานงานโดยตรงกับรัฐบาลของประเทศสมาชิก และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมถึงองค์กรระดับประชาชน ชุมชน และปัจเจก เช่น ธนาคารเพื่อการพัฒนาระหว่างเอเชีย, อาเซียน, IUCN, UNDP, UNESCAP, ธนาคารโลก และคูเอร์ จาค็องรอง เซ็น ซิน และพม่า

องค์ประกอบขององค์กร

หน่วยงานวางแผนพัฒนาผู้ลี้ภัย มีจุดมุ่งหมายที่สำคัญคือ ระบุโครงการและโอกาสในการลงทุน จัดวางแผนงานตามขั้นตอน รวมถึงขอความช่วยเหลือและให้การสนับสนุนการดำเนินงานในระดับผู้ลี้ภัย

การจัดการการใช้น้ำ มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ ให้อกลไกที่มีประสิทธิภาพเพื่อพัฒนา การจัดการน้ำร่วมกัน และการใช้น้ำโดยได้รับผลประโยชน์ร่วมกันในลุ่มน้ำโขงตอนล่าง ในขณะที่เดียวกันก็รักษาความสมดุลย์ทางนิเวศน์วิทยา

การจัดการด้านสิ่งแวดล้อม มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ เสริมสร้างขอบข่ายการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมร่วมกัน ระหว่างสี่ประเทศในลุ่มน้ำโขง ผลิตข้อมูล ข่าวสารและความรู้ เพื่อใช้ในการตัดสินใจดำเนินงาน

การจัดการและป้องกันน้ำท่วม มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ ป้องกันและลดทอนความเสี่ยงภัยกับชีวิต และทรัพย์สินอันเกิดจากน้ำท่วม ในขณะที่เดียวกันก็รักษาผลประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อม รักษาระดับความเที่ยงตรงของระบบพยากรณ์น้ำท่วมและจัดตั้งระบบเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ

การทำงานในอนาคต

การจัดการการเดินเรือ มีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ สนับสนุนให้เกิดการเดินเรืออย่างเสรีในแม่น้ำโขง และเพิ่มศักยภาพการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคม และส่งเสริมให้ออกมาตรการก้ำและการเดินเรือ

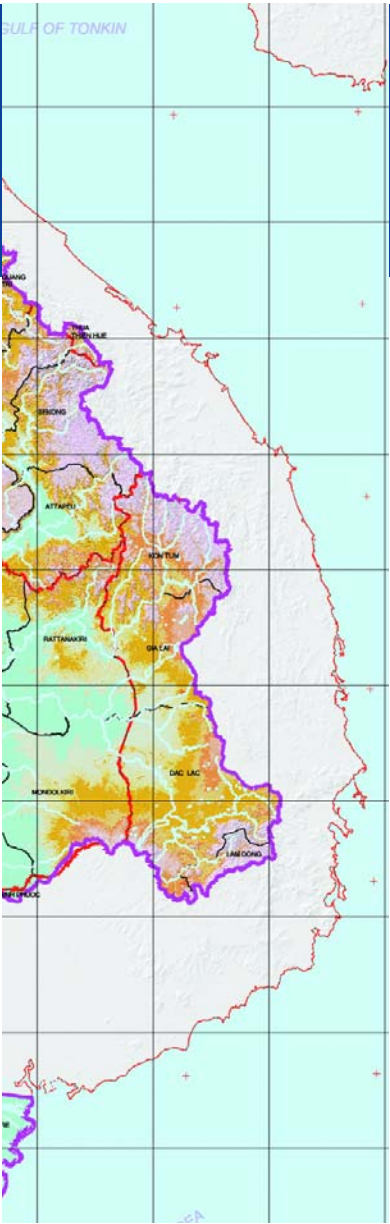
การประมง มีจุดมุ่งหมายคือ การจัดการให้เกิดการประมงที่มีความอุดมสมบูรณ์ เพื่อทำให้เกิดผลผลิตสูงต่อไปในอนาคต และจัดอบรมรวมทั้งกระจายข้อมูลข่าวสารให้กับผู้บริหารระดับนโยบายและนักจัดการในประเทศลุ่มน้ำโขง

โครงการเชื่อมไฟฟ้าพลังน้ำ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาการใช้พลังงานน้ำ เพื่อให้ตรงกับความต้องการทางด้านการพัฒนาเศรษฐกิจ ในทางที่จะเอื้อต่อการคุ้มครองระบบนิเวศวิทยา และผลประโยชน์ของสังคม

โครงการด้านการเกษตร ชลประทาน และป่าไม้ มีจุดมุ่งหมายคือ สนับสนุนให้เกิด ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ต้นน้ำของประเทศสมาชิก โดยการติดตามประเมินสภาพการเปลี่ยนแปลงของการใช้ที่ดิน ระบุปัญหาและจัดการให้การอบรม เพื่อจัดการภาวะความแห้งแล้งและสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาต้นชลประทานที่มีประสิทธิภาพ

กลุ่มประเทศผู้ให้ทุนแก่คณะกรรมการฯ ได้แก่

โครงการพัฒนาศักยภาพแบบบูรณาการ มีจุดมุ่งหมายคือ สนับสนุนให้เกิดการพัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการฯ สำนักงานคณะกรรมการแม่น้ำโขงแห่งชาติ และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นด้านทรัพยากรน้ำและทรัพยากรอื่นที่เกี่ยวข้องแบบบูรณาการ

โครงการจัดการข้อมูล และส่งเสริมการค้าสินค้า มีจุดมุ่งหมายคือ พัฒนาคู่มือข้อมูล, ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อม และเครื่องมือในการวางแผนและการตัดสินใจ

โครงการการท่องเที่ยว มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาทางด้านการท่องเที่ยวในกลุ่มน้ำโขงเพื่อให้เกิดความสมดุลในขณะที่ยังรักษาสิ่งแวดล้อมควบคู่กันไป โครงการนี้อยู่ในระหว่างการพัฒนา

- กลุ่มประเทศผู้ให้ทุนแก่คณะกรรมการฯ ได้แก่
- รัฐบาลประเทศออสเตรเลีย
- รัฐบาลประเทศอินเดีย
- รัฐบาลประเทศเบลเยียม
- รัฐบาลประเทศแคนาดา
- รัฐบาลประเทศเดนมาร์ก
- รัฐบาลประเทศฟินแลนด์
- รัฐบาลประเทศฝรั่งเศส
- รัฐบาลประเทศเยอรมนี
- รัฐบาลประเทศญี่ปุ่น
- รัฐบาลประเทศเกาหลี
- รัฐบาลประเทศเนเธอร์แลนด์
- รัฐบาลประเทศนิวซีแลนด์
- รัฐบาลประเทศนอร์เวย์
- รัฐบาลประเทศสวีเดน
- รัฐบาลประเทศสวิสเซอร์แลนด์
- รัฐบาลประเทศสหราชอาณาจักร
- รัฐบาลสหรัฐอเมริกา
- สหพันธ์ยุโรป (The European Commission)
- ธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย
- กลุ่มที่ปรึกษาการวิจัยเกษตรนานาชาติ (Consultative Group on International Agriculture Research (CGIAR))
- UNDP
- ธนาคารโลก

